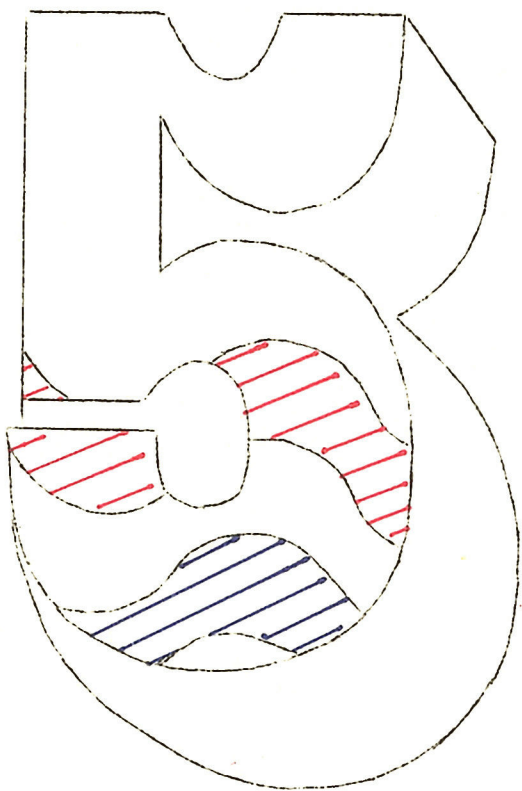

CENTRAAL MUSEUM

UTRECHT

NEDERLANDSE
BEELDHOUKUNST '64-'69

5-9 — 16-11-1969

03203 134 1 100

03203 134 1 100

03203 134 1 100

03203 134 1 100

03203 134 1 100

03203 134 1 100

03203 134 1 100

03203 134 1 100

03203 134 1 100

03203 134 1 100

"Nederlandse beeldhouwkunst '64-'69" in het
Centraal Museum (5 sept. - 16 nov.)

De laatste jaren is de "kunst" volop in beweging geraakt: de evolutie gebeurt in een veel sneller tempo dan vroeger het geval was; alle mogelijke materialen en technische middelen worden er bij betrokken; het bewonderend van op afstand bekijken en niet-aanraken heeft voor een groot gedeelte plaats geruimd voor zelfactiviteit van de toeschouwer en voor een directe opname van het kunstwerk in de dagelijkse omgeving.

Er wordt steeds meer gesproken, geschreven en gediscussieerd over dingen die "kunst" zijn of genoemd (mogen) worden, waarbij persoonlijk aanvoelen en geëngageerdheid dikwijls een grote rol spelen. Er hebben zich, bij kunstenaars zowel als bij kunstliefhebbers, groeperingen gevormd die met elkaar zeer sterk van mening (kunnen) verschillen. Er zijn ontelbare experimenten gewaagd en talloze kunststromingen ontstaan, nieuwe, soms eenmans-ideeën gelanceerd waarvan vele na een korter of langer leven, de plaats hebben moeten ruimen voor weer andere opvattingen. Er zijn heftige protestacties gehouden tegen de kunst die, ook op internationaal niveau, officieel werd getoond zoals vorig jaar op de "Documenta" te Kassel of op de "Biënnale" te Venetië. Dit alles zijn verschijnselen die zich over de hele wereld voordoen.

De tweede wereldoorlog veroorzaakte ook in de ontwikkeling der kunst een stagnatie door het isolement waarin de kunstenaars zich zagen geplaatst; velen benutten deze tijd voor experimenten, wat achteraf zijn voordelen bleek op te leveren. Na de oorlog kwam de grote opgang van nieuwe communicatiemiddelen waartoe eveneens behoren de kunst-exposities, die sindsdien in toenemend aantal werden gehouden. Toen, evengoed als nu, beantwoordden zij aan de behoefte om zo snel mogelijk kennis te kunnen nemen van en visueel geconfronteerd te worden met wat inzake kunst elders werd gepresteerd. Vooral de avant-gardes, die door hun opstelling in de zich veranderende wereld

zeer geïnteresseerd waren in de rasse vorderingen der techniek, hebben een zeer gewiekst gebruik weten te maken van de nieuwe technische realisaties en van de communicatiemedia, om hun enthousiasme, hun onverdrotten zoeken naar vernieuwing uit te dragen en, veel meer dan de eerder traditioneel gebonden kunstenaars deden, verder op het voorplan te treden.

Dezelfde communicatie werd internationaal toegepast. Daardoor konden vrij gauw de nieuwe ideeën van de kunstenaars uit de Verenigde Staten aan bod komen in Europa, en mede door deze confrontatie is het beeld van de Europese kunst, in vergelijking met de betrekkelijk homogene toestand van voor de oorlog, grondig gewijzigd, daarbij gelijke tred houdend met, soms vooruitlopend op de veranderingen die zich in het maatschappelijk leven voltrokken.

Veel bewuster en direkter dan vroeger voelen de kunstenaars zich thans betrokken bij alles wat in de wereld gebeurt: bij de nieuwe of zich modificerende ideologieën, bij politiek en staatsvormen, bij sociale problemen van honger en welvaart, bij de techniek die een niet te onderschatten invloed op de kunst heeft gekregen. Meer dan voorheen vinden zeer vele kunstenaars in deze aspecten van het menselijk bestaan een "bron van inspiratie", hetzij ze zich geëngageerd inzetten als verdediger van een ideaal of zich even geëngageerd inspannen bij de bestrijding van (in hun ogen) wantoestanden, hetzij dat ze de situatie bekijken, deze koel ontleden en de "mensen" gewoonweg de relativiteit van alle dingen willen doen inzien.

Naast de kunstenaars die als uitgangspunt van hun creaties de "mens" nemen, gaan anderen uit van het ding, van het object. Vooral in deze objectkunst werd meer en meer de klemtoon gelegd op de betrekkelijkheid van het kunstwerk, en waar vroeger een werk "voor de eeuwen" werd vervaardigd, kwam het begrip "kortstondigheid" in de plaats. Heel dit gecompliceerde gebeuren, waarbij "actie" en "reactie" optraden en nieuwe termen en -ismen

werden ingevoerd, waarbij de figuratieve traditie bleef voortleven en zich langzamerhand ten dele ook wist te vernieuwen, waarbij de noodzaak bleek de geijkte termen als schilderkunst en beeldhouwkunst een bredere inhoud te geven, waarbij figuratie, abstractie en object door elkaar heen bewegen, is wat speciaal de beeldhouwkunst betreft, definitief doorgebroken in de jaren 62-63.

De tentoonstelling die onder de titel "Nederlandse beeldhouwkunst '64-'69" in het Centraal Museum zal gehouden worden, heeft geen ander doel dan een informatiemiddel te zijn om van de grote verscheidenheid van realisaties, die zich nu sinds een vijftal jaren op het gebied van de driedimensionale kunst aan het voltrekken is, in een zo groot mogelijk vertegenwoordigd aantal facetten een overzicht te geven. Een overzicht moet ook voor de bezoeker nog te verwerken blijven, anders schiet de tentoonstelling aan haar doel voorbij. Daarom is het aantal ge-exposeerde werken tot 250 beperkt gebleven. Bovendien weet iedereen dat een dergelijk overzicht nooit volledig kan zijn want er zijn zo vele aspecten dat zij slechts aangehaald, niet uitgediept kunnen worden.

Na het moeizame werk van de keuze der kunstenaars, die op deze tentoonstelling zouden gerepresenteerd worden, bleven uiteraard de namen over van de meest bekende Nederlandse beeldhouwers, als Krop, Frans Peeters, Andriessen, Spronken, Visser, Volten, Couzijn, Tajiri, Mooy, Brusse, Baljeu, Jonk, Kneulman, Romijn, Termote, om er maar enkele te noemen.

De jongere generatie, waarin talrijke kunstenaars van het schilderen naar de driedimensionale kunst zijn overgestapt, wordt vertegenwoordigd door o.a. Woody van Amen, Boezem, Struycken, Herman de Vries, Pieter Engels, Jan Henderikse, Gribling, Van Munster, Burgering, Marks, Fremken. Daarnaast zullen ook de "allerjongsten" aan bod komen, die nog weinig of niet in de publieke belangstelling zijn getreden.

Bij de begripsverbreding hebben we uiteraard ook betrokken de samenwerking van plastische kunstenaars met architecten, waarbij in tegenstelling tot de vroegere onderschikking van de beeldhouwkunst aan de architectuur, bouwmeester en plastisch kunstenaar op gelijk niveau werken, zoals Constant, Wilderom, Piet Slegers en andere, reeds hoger genoemde kunstenaars; ook jongeren, zoals Van Lamsweerde en Eikelenboom, leveren hier hun bijdrage.

Waar het gaat om driedimensionale kunst, moest verder worden aangeduid dat ceramiek een totaal andere rol kan gaan spelen zoals in het werk van Hetty Huisman, dat textiele kunst, zoals wandkleden, er anders gaat uitzien wanneer drie afmetingen meespelen, zoals bij Ferdi, Anna, Isabel, en in de metalen kleden van Nora Prins, dat de combinatie van schilderij, licht en object totaal andere resultaten oplevert dan zuiver picturale, zoals in het werk van Wagemaker, Bogart, Leon van der Heijden en Annoke Carlier, dat de mens zelf als individuele sculptuur en in sculpturale composities kan optreden in een ballet van Hans van Manen.

Wat de eindconclusies van een dergelijke tentoonstelling zullen zijn is thans nog niet te voorzien. Zeker is wel dat de buitenlandse invloeden aan de Nederlandse kunstenaars niet zijn voorbijgegaan, maar dat het onze kunstenaars wel terdege gelukt is enorm veel te presteren en een eigen gezicht te geven aan hun werk dat Nederland, internationaal gezien, opstelt in de voorste rijen van de kunstbeweging.

H.J. de Smedt

HAL

19. marinus van den boezem
schaduwstuk - 1969
41. centrum voor cubische constructies
ronde tafel met kubische ondersteuning - 1965
42. centrum voor cubische constructies
zachte kubische meubelcellen - 1968-1969
210. shinkichi tajiri
no. 7 - 1967

KAPEL

PROJECTIE - KLANKBEELD

56. ger dekkers
vreemde objecten - 1964-1969
138. squares - 1969
bewegingssculptuur van hans van manen, licht-
sculptuur van bonies, beeldregistratie in 80
dia's van jean-paul vroom

ZAAL 3

INTEGRATIE ARCHITECTUUR

65. alfred eikelenboom
maquette van boric - 1967
193. piet slegers
bron (maquette) - 1968-1969
230. andré volten
woestijnplan - 1966
232. andré volten
burgerzaal stadhuis eindhoven (maquette) - 1966
245. coen wilderom
ontwerp voor speelplein - 1968
joost baljeu (in samenwerking met niels luning
prak)
schetsontwerp in vogelvlucht voor postbureau
rijkspolitie te stoppeldijk gem. vogelwaarde -
1964-1969

ZAAL 4

INTEGRATIE ARCHITECTUUR EN
TONEEL

18. marinus van den boezem
gordijnenkamer - 1965
gerealiseerd door centraal museum
47. constant
audiosonore skulptuur (samen met a. volten en
s. haber) - 1966
48. constant
ladderlabyrint - 1967
49. constant
mobiel ladderlabyrint - 1967

79. evert enno van gelder
kobus 901 - 1969
172. noor prins
opening - 1969

ZAAL 5

SCHILDERKUNST EN TEXTIEL IN DRIE
DIMENSIES

8. anna
bruine bloem - 1966
16. els binnendijk
d₁ en d₂ - 1969
21. bram bogart
blauw door zwart 13 - 1969
36. annoke carlier
venster met projectie - 1969
37. maria carlier
pop - 1969
73. ferdi
the purple people eater - 1967
108. leon van der heijden
rekonstruktie (overgangssituatie) - 1968-1969
114. isabel
37 goudgeel I - 1969
241. jaap wagemaker
begrensde ruimte (nr. 343) - 1965

TRAPPENHUIS

- 94. maya van hall
optocht - 1967
- 215. johannes uiterwaal
houtplastiek - 1967

ZAAL 10

PENNINGEN

FIGURATIEVEN

- 6. mari andriessen
marine-monument scheveningen - 1966
- 24. ruth brouwer
suzanna - 1964
- 25. ruth brouwer
noederdagpenning - 1968
- 26. ruth brouwer
crasmuspenning - 1969
- 32. fred carasso
experimentele penning - 1964
- 34. fred carasso
experimentele penning - 1966
- 45. eric claus
frank lloyd wright penning - 1964
- 70. piet esser
shakespearepenning - 1964
- 71. piet esser
rembrandtpenning - 1966

- 84. reny de graaf
figuur I - 1964
- 85. reny de graaf
figuur II - 1964
- 99. joop hekman
karl marxpenning - 1968
- 106. renze hettema
penning b.t. levensverzekeringsmij. - 1965
- 158. christina nijland
martha - 1969
- 164. theresia van der pant
herinneringspenning rijksmuseum amsterdam - 1965
- 191. sjoukje shekel-wiegersma
kalfje - 1967
- 200. niel steenbergen
erepenning van het departement van sociale zaken
en volksgezondheid - 1965
- 201. niel steenbergen
driekoningenpenning - 1966
- 202. niel steenbergen
erepenning van de streek hulst- driegemeenten-
clinge - 1969

ZAAL 10

OVERIGE WERKEN

5. mari andriessen
koningin wilhelmina - 1965
7. mari andriessen
portret van dr. j.h.s. - 1968
33. fred carasso
figuur - 1966
44. bernard citroen
les rois-mages - 1968
72. piet esser
portret van albert van dalsum - 1968-1969
80. karel gomes
senegalese danseres - 1964
86. paul gregoire
portret van sylvie - 1968
143. jan meefout
liggende vrouw - 1967
160. charlotte van pallandt
twee figuren - 1964
161. charlotte van pallandt
portret van gisèle d'ailly - 1965
162. charlotte van pallandt
koningin wilhelmina - 1966

- 165. theresia van der pant
ramskop - 1968-1969
- 171. godfried pieters
duikvlucht - 1967
- 175. paulus reinhard
portret - 1967
- 194. bertus sondaar
portret van w.m. dudok - 1966
- 211. arie teeuwisse
eland-antilope - 1967
- 212. arie teeuwisse
muskusos - 1968
- 213. albert termote
bacchus - 1966
- 214. albert termote
tobias en de vis - 1968
- 220. theo van de vathorst
paard - 1966
- 242. henri wezelaar
kop van johannes de dooper - 1965-1967

ZAAL 11

ABSTRAHERENDE KUNST

- 50. wessel couzijn
zittende griek - 1965
- 60. rein draijer
verleden tijd - 1964
- 62. jan van dijk
omhoog - 1964-1965
- 64. jan van dijk
groeisel III - 1968
- 103. henk hesselius
wandplastiek - 1965
- 105. auke hettema
waterwolf - 1969
- 121. piet killaars
beweging in de ruimte - 1968-1969
- 122. carel kneulman
lazarus leert opnieuw lopen - 1966
- 123. carel kneulman
petit monument voor de niet geboren kinderen -
1969
- 125. hanneke kop
kemphanen - 1969
- 130. lo van der linden
ik zie een ... - 1967

- 135. nel van lith
olifant - 1969
- 141. wout maters
dubbelspiegel I - 1968
- 142. wout maters
spiegelbol II - 1969
- 149. jaap mooy
kop V - 1964
- 150. jaap mooy
variabele plastiek - 1966
- 153. jan van munster
vruchtdrager - 1964-1965
- 156. joep nicolas (van ronkenstein)
warrior of the dark ages II - 1967-1968
- 187. gérard schoffelen
vreugde - 1964
- 207. piet van stuyvenberg
figuur - 1965
- 208. shinkichi tajiri
toren van babel - 1964
- 216. johannes uiterwaal
tors - 1968
- 250. ger zijlstra
amfibie - 1968

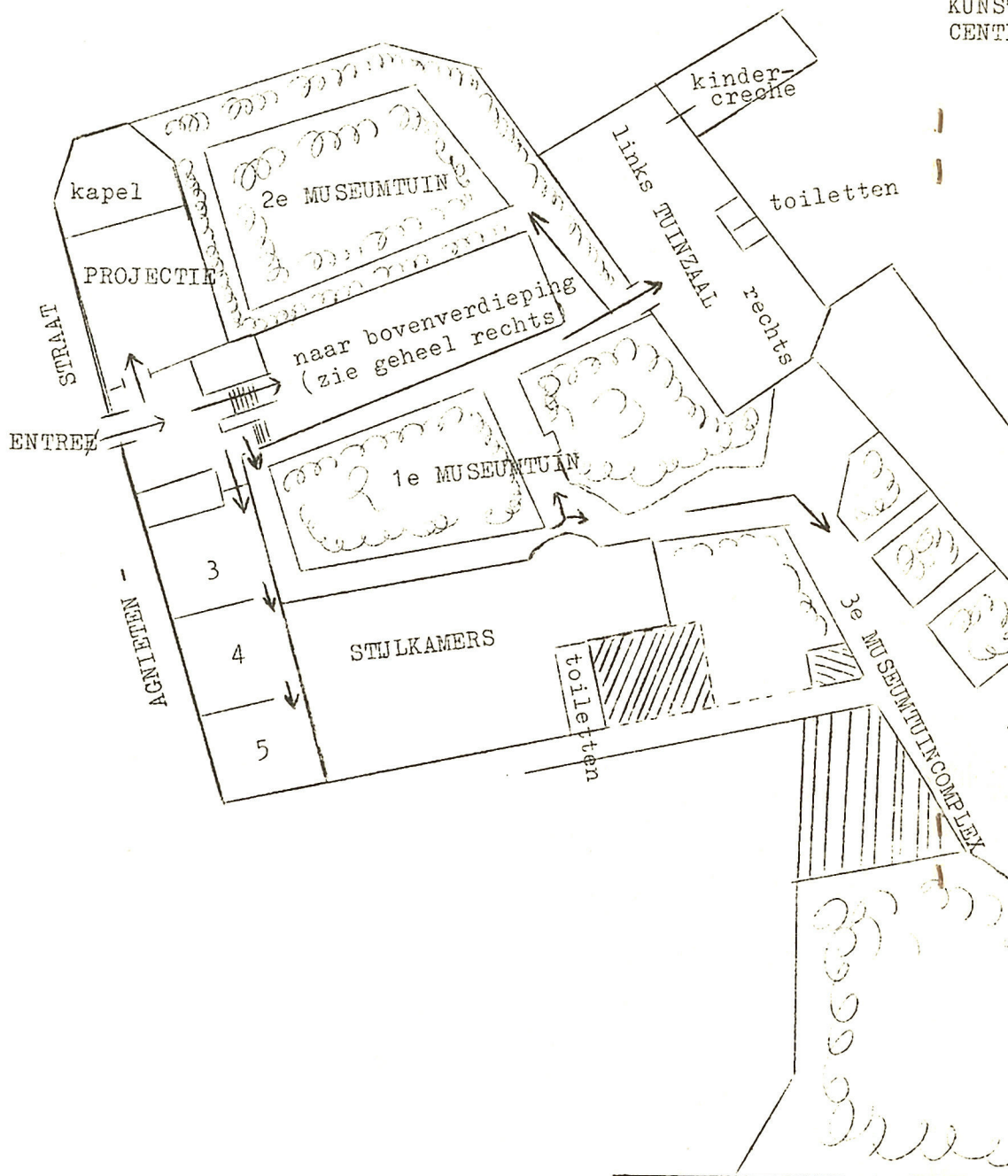
ZAAL 12

KONSTRUKTIES

11. joost baljeu
syntetische konstruktie w XII-1
1961-1968
12. joost baljeu
syntetische konstruktie f V-2cd
1966-1968
17. maarten binnendijk
driedimensionale deling III $1.2^3.2^3$ - 1968
39. centrum voor cubische constructies
kubische konstruktie - 1964
40. centrum voor cubische constructies
kubische doos - 1964
43. centrum voor cubische constructies
kubische structuur - 1969
61. rein draijer
model voor metaalplastiek op halve
ware grootte - 1969
69. hans van erven
hangende konstruktie - 1969
88. john grosman
drie vierkanten - 1964
89. john grosman
eivormige konstruktie - 1967-1968
218. frits vanèn
kleine achthoek - 1968
237. leo de vries
c 67 b (bouwplastiek) - 1967

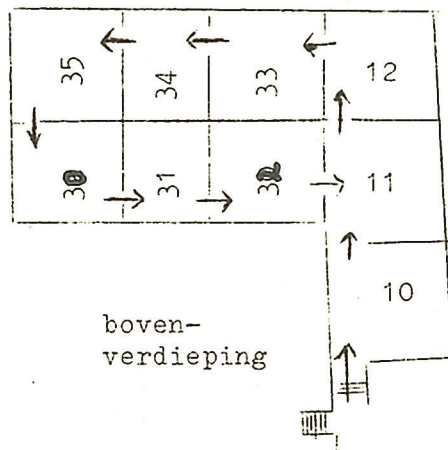

PLAT
KUNS
CENT.

PLATTEGROND TENTOONSTELLING NEDERLANDSE BEELDHOEW-
KUNST '64-'69
CENTRAAL MUSEUM UTRECHT - AGNIETENSTRAAT 1

ten

MUSEUM UTRECHT COMPLEX

DOORLOOP-
PROJECT

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY

1900

1901

1902

1903

1904

1905

1906

1907

1908

1909

1910

1911

1912

1913

1914

247. frans de wit
reliëf - 1968
248. frans de wit
massief - 1969

ZAAL 33

SCIENCE FICTION EN
OBJEKTEN

15. rik van bentum
seascape - 1966
27. mark brusse
strange fruits III - 1964
28. mark brusse
hommage à piet mondriaan - 1965
109. hans hollenbach
objekt - 1967
110. hans hollenbach
plastiek - 1969
119. andré kerkhoven
organische cirkel nr. 2 - 1966
144. bert meinen
serie objekten - 1968-1969
155. jan van munster
insemination table - 1968
183. joop van rijs
pancel 4 - 1968
- b.c. shinkichi tajiri
x tw-8 - 1968

ZAAL 34

NUL-GROEP

- 55. ad dekkers
van cirkel naar driehoek in overgang - 1969
- 100. jan henderikse
muntenreliëf - 1968
- 188. jan schoonhoven
reliëf - 1968
- 203. peter struycken
wetmatige beweging van vorm grootte en
begrenzing - 1963-1966
- 204. peter struycken
beeld - 1968
- 234. herman de vries
toevalsstruktuur - 1964
- 235. herman de vries
toevalsstruktuur - 1965
- 236. herman de vries
toevalsstruktuur - 1965

ZAAL 35

KONSTRUKTIVISME

- 176. cornelius rogge
theaterstuk - 1966-1967
- 177. cornelius rogge
tafel met enige vreemde objekten
(nr. 1) - 1968
- 180. gust romijn
kolom - 1968
- 219. arthur varela
beeld - 1968

- 224. carel visser
when the saints go marching in - 1964-1965
- 226. carel visser
raam - 1967-1968
- 227. carel visser
wandbeeld - 1969
- 228. andré volten
reliëf - 1964
- 231. andré volten
kolom met 24 ringen - 1968
- 238. leo de vries
d 68 c - 1968

ZAAI 30

POP-ART

- 2. woody van amen
new york calling - 1965
- 4. woody van amen
frozen food - 1968
- 35. michel cardena
green couple - 1966
- 75. jaak frenken
het heilige gebaar - 1967
- 91. jurjen de haan
fetisch - 1964
- 92. jurjen de haan
beter langharig dan kortzichtig - 1965

101. jeroen henneman
tomorrow never knows - 1968
102. jeroen henneman
café du commerce - 1969
154. jan van munster
bevruchtingsveld - 1965-1966
186. wim schippers
maria magdalena - 1968
205. rob stultiens
maanloper - 1964
206. rob stultiens
's landmanslust - 1968

ZAAL 31

MULTIPELS

1. rolf adel
doos - 1968
30. tony burgering
geschroefd objekt - 1968
38. dick cassée
objekt - 1969
53. paul damsté
wasknijpers - 1967-1968
87. franck gribling
multipel - 1969

- 90. wim gijzen
koe (multipel) - 1968
- 136. godfried lonis
playmultiple XII - 1968
- 151. frans mossou
multipel - 1969
- 169. henk peeters
water pillars (multipel) - 1965
- 178. cornelius rogge
handgreep tot een kubus (multipel) - 1968
- 181. gust romijn
negon schotels (multipel) - 1968
- 189. gerrit schuttevaar
spiegelobjekt - 1969
- 195. jan spit
green impulse (blue-sky-objekt multipel) - 1969
- 240. jean-paul vroom
visueel informatiemultipel (in samenwerking met
diverse kunstenaars) - 1968-1969
- 246. truus wilmink
plastiek - 1967-1969

ZAAL 32

MICRO-EMOTIVE
ARTE POVERA

- 29. mark brusse
drie elementen van de natural wood group - 1968
- 54. frans deckwitz
objekt voor een hoek - 1969
geraliseerd door centraal museum
- 57. jan dibbets
grasrol - 1967
- 58. jan dibbets
skulptuur februari-maart 1969
1968 (december) - 1969 (maart)
- 59. jan dibbets
tentoonstelling seth siegelaub
new york - 1969
- 66. ger van elk
cuisine hollandaise (koloniale stijl) - 1969
- 67. pieter engels
modern death event - 1968
- 93. jurjen de haan
jongen - 1969
- 111. hans hollenbach
schets voor objekt - 1969
- 128. eugène van lamsweerde
zwart op zwart - 1965
- 129. eugène van lamsweerde
ontwerp voor metalen skulptuur - 1969
- 137. jos manders
vijfdelig objekt - 1968

TUINZAAL LINKS

STAPELELEMENTEN

- 76. jaak frenken
makro-stilleven - 1969
- 132. ries linnartz
kinetisch reliëf - 1966
- 133. ries linnartz
optiese structuur nr. 4 - 1968
- 134. ries linnartz
wand van kubussen - 1968-1969
gerealiseerd door centraal museum
- 139. harry marks
stapeling - 1968
- 140. harry marks
verschuivingen - 1969
- b.c. jos wong lun hing
bouwplastic - 1969

TUINZAAL RECHTS

KINETISCHE OBJEKTEN
LICHTOBJEKTEN

- 3. woody van amen
coup d'oeil - 1966
- 9. césar bailleux
acht roterende vormen - 1969
gerealiseerd door centraal museum
- 10. césar bailleux
useless machine who is making from a straiht
tube a banded one - 1969

- 74. mathieu ficheroux
meditation piece - 1969
- 78. evert enno van gelder
kobus 900 - 1968
- 97. ben harsta
kunstkritiekzuil - 1969
- 145. bruno mertens
spiegelmobiel - 1967
- 174. libert ramackers
kinetisch lichtobject - 1968
- 221. frans verpoorten
biologisch verschijnsel - 1965
- 222. frans verpoorten
observer - 1968
- 223. frans verpoorten
repeterend landschap - 1968-1969

1e MUSEUMTUIN

FIGURATIEVEN

52. paul van crimpen
grote zittende figuur - 1964-1965
81. karel gomes
anti oorlogsmonument - 1965
82. karel gomes
vietnamees meisje - 1967
83. ton gouka
plastiek - 1969
98. joop hekman
lente - 1964
163. theresia van der pant
paard - 1964
-
113. hetty huisman
blauwe golfslag - 1968-1969
166. frans peeters
bol- 1967
167. frans peeters
drie hangdingen - 1968
168. frans peeters
vier grondobjecten - 1969
-
249. jos wong lun hing
windmolen - 1969

2e MUSEUMTUIN

FIGURATIEVE EN
ABSTRAHERENDE KUNST

- 31. jeanot bürgi
grafmonument - 1966
- 46. eric claus
zwemsters - 1967
- 77. frans gast
guerrier - 1967
- 107. renze hettema
boogbeeld ikarus - 1966
- 112. pieter d'hont
bison - 1967
- 116. nic jonk
figuur staande op een been - 1965
- 117. nic jonk
nereïde op triton - 1968
- 120. piet killaars
comme une fleur - 1965
- 127. hildo krop
zeeman - 1957-1964
- 159. rené nijssen
kop - 1963
- 173. wilfried put
handel - 1964
- 190. sjoukje shekel-wiegersma
paddenstoelenraapster - 1964
- 196. arthur spronken
urat - 1967
- 197. arthur spronken
vliegende ruiter - 1968-1969

3e MUSEUMTUIN

GROTE OBJEKTEN UIT VERSCHIL-
LENDE NON-FIGURATIEVE RICH-
TINGEN

- 13. kor bekker
piramiden - 1968-1969
- 14. kor bekker
balk- 1969
- 20. nico van den boezem
speelplastiek - 1968
- 51. wessel couzijn
auschwitz - 1966-1967
- 63. jan van dijk
groei - 1967
- 96. ben harsta
spirantein - 1968
gerealiseerd door centraal museum
- 104. henk hosselius
metaalplastiek - 1968
- 118. kamph
tweedelig reliëf - 1968
- 126. david van de kop
poort - 1968-1969
- 131. lo van der linden
2x profiel - 1969

- 146. bruno mertens
zeilmobiel - 1968
- 152. jan mulder
centraal beschermd orgaan - 1969
- 157. theo niermeyer
chakra - 1969
- 170. theo peters
hemel - 1967-1968
- 179. gust romijn
balans - 1965
- 182. gust romijn
3 x 3 - 1969
- 192. piet slegers
mijnindustrie - 1964
- 217. frits vanèn
ruimtelijke konstruktie - 1966
- 225. carel visser
afhangend - 1967
- 229. andré volten
konstruktie - 1965

- 233. hans de vries
twintig teevees - 1966
 - 239. leo de vries
kompositie - 1968-1969
 - 243. henk wildenberg
indringende ontmoeting - 1967
 - 244. henk wildenberg
kompositie van geslepen vormen - 1968
124. hans koetsier
doorloopplastiek - 1969
gerealiseerd door centraal museum

